

Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Presentación

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segregábase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudos nos anos 1995 e 2002. A raíz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitariasponse en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Administración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Perséguese con elo ofertar unhas titulacións máis adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fcee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación,

docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglósase a información sobre servizos importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicacións de uso corrente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudo, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servizos de xestión do alumnado (matriculas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudo e lectura e consulta bases de datos.

Para o servizo de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudo.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano: Jorge Falagán Mota

Secretario: Pedro Lorenzo Alonso

Vicedecana de Coordinación e Calidade: Ana Esther Castro Fernández

Vicedecano de Organización Académica: Javier Roca Pardiñas

Vicedecana de Relacións Internacionais: María Gómez Rúa

Grao en Economía

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01701	Comercio internacional	1c	6
V03G100V01702	Economía internacional	1c	6
V03G100V01901	Benestar, equidade e xénero	1c	6
V03G100V01902	Dereito administrativo económico	2c	6
V03G100V01904	Economía de Galicia	1c	6
V03G100V01905	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente	1c	6
V03G100V01906	Historia económica de España	2c	6
V03G100V01907	Tributación	2c	6
V03G100V01908	Dereito concursal	2c	6
V03G100V01909	Dereito da competencia	2c	6
V03G100V01910	Economía da innovación	2c	6
V03G100V01911	Economía do transporte	2c	6
V03G100V01912	Macroeconomía avanzada	2c	6
V03G100V01913	Economía política e das institucións	1c	6
V03G100V01914	Técnicas cuantitativas para a análise económica	1c	6
V03G100V01915	Microeconomía avanzada	1c	6
V03G100V01916	Teoría de xogos	1c	6
V03G100V01917	Economía da información	2c	6
V03G100V01918	Fundamentos económicos da defensa da competencia	2c	6
V03G100V01919	Economía da saúde	2c	6
V03G100V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comercio internacional**

Materia	Comercio internacional			
Código	V03G100V01701			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	de Miguel Palacios, Carlos Juan			
Profesorado	de Miguel Palacios, Carlos Juan			
Correo-e	cmiguel@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consta de dúas partes. Por unha banda, o "Comercio Internacional" que analiza as transaccións reais entre países, é dicir, as transaccións que implican un movemento físico de bens. Doutra banda, a "Macroeconomía Internacional" que se centra en tres elementos esenciais: o diñeiro e os tipos de cambio; a balanza de pagos; o papel da política nun mundo onde coexisten moitas moedas e os países están integrados financieramente.			

Competencias

Código				
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia			
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación			
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación			
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos			
CE3	Coñecer o marco institucional da economía			
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica			
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos			
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica			
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido			
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado			
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados			
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico			
CT2	Capacidade de traballar en equipo			
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas			
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas			
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	CG3	CE3 CE4 CE5	CT5 CT7
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema	CG2 CG4 CG6	CE3 CE8 CE9 CE11	CT2 CT3 CT5
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido	CG2 CG3	CE5 CE6 CE8	CT2 CT5
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	CG6	CE5 CE13	CT5 CT7

Contidos

Tema	
------	--

PARTE I: TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL

TEMA 1: INTRODUCCIÓN Á TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL
 TEMA 2: INTERDEPENDENCIA E GANANCIAS DERIVADAS DO COMERCIO
 TEMA 3: TEORÍAS CLÁSICAS DO COMERCIO INTERNACIONAL. O MODELO RICARDIANO
 TEMA 4: O MODELO DE HECKSCHER-OHLIN E AS NOVAS TEORÍAS DO COMERCIO
 TEMA 5: POLÍTICA COMERCIAL INTERNACIONAL

PARTE II: MACROECONOMÍA INTERNACIONAL

TEMA 6: INTRODUCCIÓN Á MACROECONOMÍA INTERNACIONAL
 TEMA 7: TIPOS DE CAMBIO E MERCADO DE DIVISAS
 TEMA 8: TIPOS DE CAMBIO: O ENFOQUE MONETARIO A LONGO PRAZO
 TEMA 9: TIPOS DE CAMBIO: O ENFOQUE DE ACTIVOS A CURTO PRAZO
 TEMA 10: CONTAS NACIONAIS E INTERNACIONAIS: RENDA, RIQUEZA E BALANZA DE PAGOS
 TEMA 11: POLÍTICAS MACROECONÓMICAS A CURTO PRAZO

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	28	40	68
Resolución de problemas	16	30	46
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información dos alumnos e presentación da materia
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor.
Resolución de problemas	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame (segundo modalidade) no que se avaliará todos os contidos traballados na Parte I do curso.	50	CG2 CE3 CT2 CG3 CE4 CT3 CG4 CE5 CT5 CG6 CE6 CT7 CE8 CE9 CE11 CE13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame (segundo modalidade) no que se avaliará todos os contidos traballados na Parte II do curso.	50	CG2 CE3 CT2 CG3 CE4 CT3 CG4 CE5 CT5 CG6 CE6 CT7 CE8 CE9 CE11 CE13

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado que sexa avaliado en réxime de avaliación continua, nunha escala de 0 a 10 puntos, terá a posibilidade de superar a materia, sempre que en cada proba que se realice ao longo do curso obteña unha cualificación maior ou igual a 4 puntos sobre 10 e a media dos resultados das probas sexa maior ou igual a 5 puntos.

Neste caso a avaliación da materia constará de dous partes:

1.- Exame Parte I: Teoría do Comercio Internacional. Este exame realizarase a metade do cuadrimestre nunha data que estará fixada a principio de curso. No caso de non obter a cualificación mínima esixida (4 puntos sobre 10), terá que examinarse de todo o temario no exame final.

2.- Exame Parte II: Macroeconomía Internacional. Este exame realizarase na mesma data que o exame final, na data oficial establecida no calendario de exames.

No caso de que a media das probas sexa maior ou igual a 5 puntos, pero non alcance a nota mínima esixida de 4 puntos nalgunha das dúas partes, a cualificación final será dun 4.

O alumnado que, obtendo unha cualificación igual ou superior a 4 na Primeira Proba da avaliación continua queira mellorar a cualificación obtida, poderá presentarse ao exame final coa TOTALIDADE do temario na data oficial establecida no calendario de exames. Nese caso, deberá renunciar de forma expresa á avaliación continua enviando un correo electrónico ao coordinador da materia até sete días antes da realización do exame final. A nota obtida neste exame será a cualificación final da materia.

MODALIDADE AVALIACIÓN GLOBAL

O estudiantado que se acolla a esta modalidade realizará un exame final de **toda a materia** polo 100% da nota, na data oficial establecida no calendario de exames.

Convocatoria Xullo: Na convocatoria extraordinaria, o estudiantado realizará un exame de **toda a materia** polo 100% da nota.

Convocatoria Fin de Carreira: O estudiantado matriculado na convocatoria fin de carreira realizará un exame polo 100% da nota.

As datas dos exames da materia poderanse consultar na páxina web da facultade <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Meltz, M.J., **Economía internacional. Teoría y política**, 10ª, Pearson, 2016

Feenstra R.C. y Taylor A. M., **Macroeconomía internacional**, 2ª, Reverté, 2012

Bibliografía Complementaria

Carbaugh, Robert J., **Economía Internacional**, 12, Cengage learning, 2009

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense as clases maxistras de exposición dos contidos da materia e as clases de resolución de exercicios.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Tanto as clases maxistras como as de resolución de exercicios, impartiranse de maneira non presencial mediante o Campus

Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías realizaranse por medios telemáticos:

- Atención no despacho virtual do profesor responsable da materia previa solicitude por parte do alumnado.
- Resolución de dúbidas por correo electrónico.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Manterase sen cambios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía internacional				
Materia	Economía internacional			
Código	V03G100V01702			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther Teixeira Bautista, José Francisco			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther Teixeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	teixeira@uvigo.es esther@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos últimos anos veñen producindo profundos cambios na orde económica internacional. O coñecemento da súa dinámica desde o período inmediatamente posterior ao final da II Guerra mundial resulta fundamental para coñecer as claves explicativas dos acontecementos económicos que estamos a vivir. Nesta materia analízase a evolución das macromagnitudes das principais economías desenvolvidas e das súas políticas económicas, da orde comercial e monetaria. Ademais, de forma paralela ao desenvolvemento dos temas comentados, o alumno realiza un seguimento da conxuntura económica internacional.			

Competencias	
Código	
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
O alumno coñece o marco institucional da economía	CE3		
O alumno é capaz de situar a economía na súa evolución histórica	CE4		
O alumno comprende as bases de funcionamento da economía.	CE3 CE4 CE5		
O alumno é capaz de identificar e interpretar fontes de información económica relevante e o seu contido	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT4
O alumno sabe identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT5
O alumno é capaz de argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral como escrita	CT5		

O alumno organiza a documentación e presenta o seu traballo de maneira adecuada á audiencia	CG2 CG4 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT4 CT5
O alumno é capaz de elaborar informes económicos	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE5 CE8 CE13	CT4 CT5 CT7
O alumno é capaz de expor reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos	CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE9	CT5 CT7
O alumno é capaz de analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	CG4 CG5 CG6 CG7	CE9	CT5

Contidos

Tema	
Introdución á economía internacional	Conceptos básicos de economía internacional Integración económica e monetaria
Grandes ciclos económicos	Dos inicios do capitalismo á globalización
Evolución do marco comercial e monetario	O patrón ouro. A desorde monetaria de entreguerras. O período de vixencia dos acordos de Bretton Woods. O período da flotación xeneralizada dos tipos de cambio. A experiencia da UME. Do GATT á OMC.
A conxuntura económica internacional	Principais macromagnitudes. Decisións de política económica. Opinións de expertos. Informes de organismos económicos internacionais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	45	67
Seminario	5	8	13
Prácticas con apoio das TIC	8	15	23
Aprendizaxe colaborativa	8	15	23
Flipped Learning	7	15	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo/a estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.
Aprendizaxe colaborativa	Organización da clase en pequenos grupos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fora da aula e, coa presenza do/a docente, levaranse a cabo actividades que impliquen o desenvolvemento de procesos cognitivos de maior complexidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	As clases prácticas, do mesmo xeito que as titorías en grupo realizadas a través de seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumnado a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesorado orientar aos/ás estudantes e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.

Prácticas con apoio das TIC	As prácticas teñen como obxectivo axudar ao alumnado a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesorado orientar aos/ás alumnos/as e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe
Aprendizaxe colaborativa	O traballo en grupo, coa orientación do profesorado, permítelle ao alumnado ser responsable da súa aprendizaxe e, á vez, a facilitar a aprendizaxe aos seus/súas compañeiros/as. O profesorado supervisa a asignación de tarefas e as discusións teóricas entre os membros do grupo para garantir un bo resultado final.
Flipped Learning	Coa metodoloxía Flipped Learning, o profesorado guía e facilita os procesos de aprendizaxe, retroalimenta o desempeño dos equipos de traballo e ao alumnado individualmente, e xenera espazos para a coavaliación a a autoavaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Prácticas con apoio das TIC	Valorarase a participación nas clases, a participación nos foros de discusión, os exercicios, cuestionarios e calquera outro traballo que se propoña nas clases prácticas.	15	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT4 CT5 CT7
Aprendizaxe colaborativa	Valorarase a participación nas clases, os resultados do traballo en grupo e a implicación co mesmo.	15	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT4 CT5 CT7
Flipped Learning	Valorarase a participación nas clases e os resultados do traballo realizado.	10	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT4 CT5 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse exames con preguntas obxectivas baseadas no temario da materia. Os/as alumnos/as deben mostrar un nivel adecuado de coñecementos para superar a materia.	60	CG4	CE3 CE4 CE5 CE9	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado pode elixir entre seguir un sistema de avaliación continua ou ben presentarse a un único exame final. Neste último caso, terá que demostrar que adquiriu as competencias esixidas na materia, do mesmo modo que se seguira un proceso de avaliación continua. Tanto co proceso de avaliación continua como co exame final poderase obter o 100% da cualificación.

Os/as alumnos/as que renuncien ao sistema de avaliación continua deberán comunicarllo á persoa coordinadora da materia nas primeiras semanas do cuadrimestre (unha vez iniciadas as clases prácticas).

- No proceso de avaliación continua terase en conta o resultado das actividades desenvolvidas ao longo do curso e o resultado da proba teórica realizada. As actividades das clases prácticas ponderan un 40% do total da materia. A proba relativa aos contidos teóricos pondera o 60% do total da materia. Por necesidades de organización docente, a proba teórica poderá realizarse na mesma data que o examen final oficial da materia.
- Para superar a materia polo sistema de avaliación continua esíxese unha cualificación superior a 4 puntos sobre 10 tanto nas probas correspondentes á docencia práctica como no exame correspondente á parte teórica. En calquera caso, para superar a materia, a nota media ponderada destas distintas probas ha de ser igual ou superior a 5 puntos sobre un total de 10.
- A cualificación obtida nas prácticas, para aquel alumnado que o solicite, manterase até a segunda convocatoria.
- Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. O exame dividirase en dúas partes: unha de contidos relativos ás clases teóricas e outra de contidos relativos ás clases prácticas. A parte teórica ponderará o 60% do total; a parte relativa ás prácticas ponderará o 40% do total. Isto tamén será de aplicación na segunda convocatoria. Para superar o exame esíxese unha nota mínima de 4 puntos sobre 10 en cada unha das partes. En calquera caso, para poder superar a

materia, a nota media ponderada das distintas partes do exame ha de ser igual ou superior a 5 puntos sobre 10.

- Na convocatoria de Fin de carreira o exame suporá o 100% da cualificación.

Os exames realizaranse nas datas oficiais establecidas polo órgano responsable. Poden consultarse na páxina web da Facultade de CC. Económicas e Empresariais: <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro A.E. y Teixeira, J.F., **Luces y sombras de las uniones económicas**, RBA, 2017

Krugman, Paul .; Obstfeld, Maurice, **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación, 2016

Bibliografía Complementaria

Acemoglu, D. yj. Robinson, **Por qué fracasan las naciones**, Ediciones Deusto, 2014

Aranda, E. Pérez Moreno, S. y Sánchez Andrés A. (coord.), **Política económica y entorno empresarial**, Pearson, 2017

Karier, Thomas, **Great Experiments in American Economic Policy. From Kennedy to Reagan**, PRAEGER Westport, Connecticut, 1999

Krugman, Paul, **El Retorno de la Economía de la Depresión y la Crisis Actual**, Prentice-Hall, 2009

Maddison, Agnus, **The World Economy: a millenial perspectiva**, OECD, 2001

Ochando, C. (coord), **Objetivos e instrumentos de las políticas económicas coyunturales**, Tirant lo Blanch, Valencia, 2021

Querol, F (coord), **De quelques aspects de l'Union économique et monétaire européenne**, Presse de L'Université Toulouse 1 Capitole,

Rodrik, D., **La paradoja de la globalización**, A. Bosch Editor, 2012

Banco Central Europeo, <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>,

Banco Mundial, www.worldbank.org,

Fondo Monetario Internacional, www.imf.org,

Organización Mundial del Comercio, www.wto.org,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia económica/V03G100V01103

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

Política económica/V03G100V01504

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

Outros comentarios

Nesta asignatura converxen os coñecementos adquiridos nas asignaturas de historia económica, teoría económica e política económica.

É altamente recomendable a asistencia ás clases teóricas e ás clases prácticas (adaptándose ás circunstancias do momento; é dicir, de forma presencial ou virtual segundo establezan as autoridades académicas)

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

= Metodoloxías docentes que se manteñen=

En caso de ter que pasar a un sistema de ensino virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manteranse as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, plataforma de teledocencia, correo electrónico, etc.)

=Metodoloxías docentes que se modifican=

Non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidade ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=

As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo, con sistema de concertación previa.

= Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir=

Dado que as clases non presenciais requiren de máis dedicación por parte do alumnado que as clases presenciais, reaxustarase o contido dos temas, se fose necesario, para que o alumnado poida alcanzar as competencias que se requiren.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe=

En caso de docencia plenamente virtual facilitarase ao alumnado a bibliografía necesaria para que poida preparar a materia.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As porcentaxes correspondentes aos distintos tipos de probas, mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os/as alumnos/as serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto, Moovi, etc.). Algunha/s proba/s poderíanse realizar de forma oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Benestar, equidade e xénero**

Materia	Benestar, equidade e xénero			
Código	V03G100V01901			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	del Río Otero, Coral			
Profesorado	del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es			
Web	http://crio.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	<p>Esta materia ten como principal obxectivo introducir ao alumnado na análise das desigualdades económicas, un tema de crecente relevancia nos debates públicos tanto nos países desenvolvidos como no mundo en desenvolvemento. No curso discútese os diferentes enfoques e ferramentas para a cuantificación de fenómenos relacionados coa equidade na distribución dos recursos económicos, tales como a desigualdade, a pobreza, ou a discriminación das mulleres e outros colectivos no mercado laboral. Discútese os principais problemas prácticos e conceptuais asociados coa cuantificación destes fenómenos, preséntanse os indicadores máis adecuados, dos que se analizan as súas propiedades, e estúdanse as tendencias actuais e as súas causas. En todo o curso incorpórase de forma transversal a perspectiva de xénero.</p> <p>O curso ten unha orientación moi práctica, xa que se persegue que o/a estudante dispoña das ferramentas necesarias para ser capaz de interpretar de forma crítica os estudos e informes relacionados coa equidade. Tamén se pretende que sexa capaz de replicar os principais indicadores a partir de datos procedentes de enquisas de fogares, mediante o uso dun programa informático de libre acceso para a análise distributiva (DAD). Por iso, a realización dun breve informe sobre un problema distributivo no que se apliquen os coñecementos adquiridos, forma parte esencial do curso.</p>			

Competencias

Código	
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar os principais problemas asociados á distribución de recursos e a discriminación	CE6 CE9	
Manexo de ferramentas para a análise distributiva empregando as fontes datos dispoñibles sobre condicións de vida dos fogares e mercado laboral.	CE6 CE9	
Comprensión e capacidade de elaboración dun informe relacionado cun problema distributivo	CE6 CE8 CE9 CE13	CT5

Contidos

Tema	
1. Introducción: o benestar	1.1 Marco teórico: A análise económica das desigualdades 1.2 Aspectos metodolóxicos a ter en conta na análise do benestar
2. As desigualdades económicas	2.1 Desigualdade, distribución da renda e benestar social 2.2 Comparacións ordinais de desigualdade: a curva de Lorenz 2.3 Comparacións cardinais de desigualdade: os índices de desigualdade e as súas propiedades 2.4 Algunhas extensións

3. Pobreza e exclusión social	3.1 Identificación da poboación pobre: as liñas de pobreza 3.2 Cuantificación da pobreza: índices de pobreza 3.3 Criterios para ordear distribucións de acordo coa súa pobreza 3.4 Dinámica da pobreza 3.5 Pobreza multidimensional 3.6 Determinantes da pobreza
4. Análise económica da discriminación	4.1 Desigualdade entre grupos e discriminación 4.2 Explicacións das desigualdades no mercado de traballo 4.3 A discriminación laboral por xénero e raza 4.4 Contratación e segregación ocupacional 4.5 Discriminación salarial por razón de xénero

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	60	88
Seminario	17.5	20	37.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Traballo	2.5	20	22.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición en clase dos principais contidos do programa.
Seminario	Cálculo de indicadores mediante folla de cálculo e programa informático específico (DAD), empregando datos de enquisas de fogares. Discusión e interpretación de resultados. Elaboración e presentación dun informe aplicando os coñecementos adquiridos.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario Durante os seminarios de prácticas o estudiantado recibirá atención personalizada para a resolución dos problemas de aplicación das técnicas obxecto de estudo.

Probas Descrición

Traballo Durante a elaboración do traballo, o estudiantado recibirá o asesoramento personalizado tanto no horario de clases como nas titorías correspondentes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre todo o temario	70	CE6 CE9
Traballo	Elaboración dun informe empregando fontes de datos estatísticos dispoñibles, con programas informáticos específicos (Excel, DAD), no que se apliquen os coñecementos adquiridos. Presentación en clase das principais conclusións do informe.	30	CE6 CE8 CE9 CE13

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado terá dúas opcións para superar a materia:

1. Renunciar á avaliación continua e solicitar a avaliación mediante un exame final, que supón o 100% da nota, e que se celebrará na data oficial segundo se recolle na páxina web da facultade (<http://fccee.uvigo.es>). Para renunciar á avaliación continua é necesario enviar un correo electrónico á docente da materia antes do 15 de outubro de 2021.
2. Acollerse á avaliación continua, que consta de dúas partes:
 - a. Realización e presentación dun informe (30%).
 - b. Un exame, que inclúe todos os temas do programa, na data oficial segundo se recolle na páxina web da facultade, <http://fccee.uvigo.es> (70%).

Se a/o estudante non entrega e presenta o seu informe no prazo requirido, deixará automaticamente a avaliación continua e pasará a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final. Tamén sairá da

avaliación continua se no informe non supera o 35% da súa puntuación máxima, pasando a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final.

Moi importante: Para poder acollerse á avaliación continua será necesario ter asistido, como mínimo, ao 75% das clases prácticas.

Na convocatoria de Fin de Carreira o exame suporá o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albelda, Randy y Drago, Robert, **Unlevel Playing Fields. Understanding Wage Inequality and Discrimination**, 4ª, Dollars & Sense, 2013

Atkinson, Anthony B., **Desigualdad: ¿Qué podemos hacer?**, Fondo de Cultura Económica, 2016

Gradín, Carlos y Del Río, Coral, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, IEEG - Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2001

Stiglitz, Joseph E., **El precio de la desigualdad**, Taurus, 2012

Bibliografía Complementaria

Alkire, Sabina; Foster, James; Seth, Suman; Santos, Maria Emma; Roche, José Manuel y Ballón, Paola, **Multidimensional Poverty Measurement and Analysis**, Oxford University Press, 2015

Alonso-Villar, Olga y Del Río, Coral, **Segregación ocupacional por razón de género y status migratorio en España y sus consecuencias en términos de bienestar**, 2017

Atkinson, Anthony B. y Bourguignon, François (ed.), **Handbook of Income Distribution (vol. 1)**, 1ª (reimpresión), Elsevier, 2007

Bandrés, Eduardo, **Economía y redistribución: teorías normativas y positivas sobre la redistribución de la renta**, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1993

Benería, Lourdes, **Género, desarrollo y globalización**, Hacer Editorial, 2009

Blau, Francine D.; Ferber, Marianne A. y Winkler, Anna E., **The Economics of Women, Men, and Work**, 7ª, Pearson, 2014

CES España, **Tercer informe sobre la situación de las mujeres en la realidad sociolaboral española**, Consejo Económico y Social España, 2011, Informe 01/2011

CES España, **Distribución de la renta en España: Desigualdad, cambios estructurales y ciclos**, Consejo Económico y Social España, 2013, Informe 03/2013

Del Río, Coral y Alonso-Villar, Olga, **Mujeres ante el empleo (y el desempleo) en el mercado laboral español**, 2014

Duclos, Jean-Ives y Araar, Abdelkrim, **Poverty and Equity: Measurement, Policy and Estimation with DAD**, Springer, 2006

Eswaran, Mukesh, **Why Gender Matters in Economics**, Princeton University Press, 2014

Ferber, Marianne A. y Nelson, Julie A. (ed.), **Más allá del hombre económico**, Cátedra, 2004

Foster, James; Seth, Suman; Lokshin, Michael y Sajaia, Zurab, **A Unified Approach to Measuring Poverty and Inequality**, The World Bank, 2013

FOESSA, **VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España**, Fundación FOESSA, 2014

Goerlich, Francisco J. y Villar, Antonio, **Desigualdad y Bienestar Social**, Fundación BBVA, 2009

OECD, **Growing Unequal? Income distribution and poverty in OECD countries**, OECD Publishing, 2008

Pazos Morán, María, **Contra el patriarcado: Economía feminista para una sociedad justa y sostenible**, Katakarak, 2018

Salverda, Wiemer; Nolan, Brian y Smeeding, Timothy M. (ed.), **The Oxford Handbook of Economic Inequality**, Oxford University Press, 2011

Sarasúa, Carmen y Gálvez, Lina, **¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo**, Publicaciones Universidad de Alicante, 2003

Sen, Amartya, **La desigualdad económica**, Fondo de Cultura Económica, 2001

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía dos servizos públicos/V03G100V01602

Economía pública/V03G100V01502

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen

atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

O material da materia elaborado pola docente a disposición do alumnado en MOODLE e/ou Campus Remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ante a imposibilidade de que as clases se desenvolvan presencialmente, a docencia se impartirá telemáticamente vía Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Titorías telemáticas no despacho virtual da docente (Campus Remoto). Será necesario concertar a titoría con anterioridade.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Si resultase imposible realizar presencialmente algunha proba/actividade de avaliación, esta realizarase telemáticamente a través de Campus Remoto ou MOODLE.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito administrativo económico**

Materia	Dereito administrativo económico			
Código	V03G100V01902			
Titulacion	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía de Galicia**

Materia	Economía de Galicia			
Código	V03G100V01904			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía dos recursos naturais e do medio ambiente**

Materia	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente			
Código	V03G100V01905			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Garza Gil, María Dolores			
Profesorado	Fernández González, Raquel Garza Gil, María Dolores			
Correo-e	dgarza@uvigo.es			
Web	http://www.webs.uvigo.es ; www.erenea.uvigo.es			
Descrición xeral	Acercamiento a diferentes problemáticas ligadas a la relación entre la actividad económica y los recursos naturales y medio ambiente, para lo cual el concepto de desarrollo sostenible cobra un papel fundamental.			

Competencias

Código	
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e do medio ambiente	CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CT6 CT7

Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.	CG1	CE6	CT1
	CG2	CE8	CT2
	CG3	CE9	CT3
	CG4	CE10	CT5
	CG5	CE11	CT6
	CG6	CE12	CT7
Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.	CG1	CE8	CT1
	CG2	CE9	CT2
	CG3	CE12	CT3
	CG4	CE13	CT4
	CG5		CT5
	CG6		CT6
	CG7		CT7

Contidos

Tema	
Introducción	Economía, Natureza e Desenvolvemento Sostible.
Economía dos recursos naturais	Condicionantes básicos. Economía dos recursos renovables. Economía de recursos non renovables.
Economía ambiental	Fundamentos de valoración económica do medio ambiente. Métodos de valoración indirectos. Métodos de valoración directos.
Políticas públicas aplicadas ós recursos naturais e A necesidade de regular. Instrumentos de regulación e políticas públicas. medio ambiente	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	5	5	10
Lección maxistral	30	65	95

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Búsqueda de información e resolución de exercicios. Presentación individual ou en grupo.
Seminario	Os alumnos poderán plantexar dúbidas sobre a materia. Tamén se poden utilizar para que o profesor plantexe problemas ós alumnos que serán avaliados posteriormente.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios. Realización de exames parciais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	No caso de persistir restriccións á presencialidade, as sesións de titorización realízanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Supervisión das prácticas realizadas. Posibilidade de realizar e presentar traballos. Valorarase ate o 40%. (Poderanse utilizar as sesións prácticas para realizar probas parciais).	40	CG1 CE6 CT1 CG2 CE8 CT2 CG3 CE9 CT3 CG4 CE10 CT4 CG5 CE11 CT5 CG6 CE12 CT6 CG7 CE13 CT7
	Resultados da aprendizaxe: - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos. - Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.		

Lección maxistral	Examen final e parciais liberatorios. Si se aproban os parciais, a materia estará superada. Valorarase sobre un 60%. A data do exame final será a que decida o órgano competente da Facultade e se publicará na web do Centro.	60	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7
	Resultados da aprendizaxe: - Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e ambientais. - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.			CE10 CE11 CE12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación (o prazo para renunciar á avaliación continua é o 30 de setembro). Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

D.W. Pearce y R.K. Turner, **Economía de los Recursos Naturales y del Medio Ambiente**, Celeste, 1995

J. Surís y M. Varela, **Introducción a la Economía de los Recursos Naturales**, Cívitas, 1995

Bibliografía Complementaria

D. Azqueta, **Introducción a la economía ambiental (2ª Edc)**, McGraw Hill, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A metodoloxía, contidos e titorías non se modificarán, simplemente pasarán a desenvolverse de xeito non presencial mediante Campus Remoto e a plataforma de teledocencia e atendendo ás indicacións que se faciliten no seu momento por parte das autoridades académicas.

As sesións de titorización realízanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

O exame final e/ou os parciais liberatorios se substituirán pola realización e entrega dun traballo sobre un dos temas propostos e coa mesma ponderación (60%).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia económica de España**

Materia	Historia económica de España			
Código	V03G100V01906			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Martínez Domínguez, María Blanca			
Profesorado	Martínez Domínguez, María Blanca			
Correo-e	blancam@uvigo.es			
Web	http://http://fcee.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxecto explicar a evolución de a economía española contemporánea, arrincando de a chamada crise de o Antigo Réxime ata finais de o século XX, para entender o crecemento a longo prazo e o cambio estrutural, a través de as súas principais etapas históricas. Atenderá ao lado da oferta da economía e ao lado da demanda.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender a linguaxe económica básico e o modo de pensar de os economistas.	CE2
Coñecer o marco institucional de a economía	CE3
Coñecer o perfil cambiante de as institucións e axentes que influíron en os resultados de a economía española contemporánea: Estado, particulares e empresas e sector exterior (outras nacións)	CE3 CE4
Capacidade para situar a economía en a súa evolución histórica	CE4
Identificar as etapas de a evolución económica de a España contemporánea e os seus principais características	CE4
Comprender as bases de funcionamento de a economía en cada unha de as etapas significativas de o desenvolvemento económico contemporáneo.	CE4 CE9
Habilidades en a procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	CE8
Coñecer e manexar a materia prima para estudar a Historia Económica española, as súas estatísticas e as súas fontes fundamentais	CE4 CE8
Analizar series históricas e inferir os comportamentos de os principais axentes económicos ante a evolución real (ou hipotética) de as variables económicas	CE4 CE8 CE9
Fomentar a actitude crítica e autocrítica	CT1 CT7
Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais, éticos e medioambientais	CB3 CE7 CT1 CE9

- Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cosCB4 instrumentos adquiridos	CT3 CT4
Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral coma escrita, no idioma propio e nunha lingua extranxeira	CB4 CT5 CT6
- Capacidade de traballar en equipo, con responsabilidade, planificación, espírito de cooperación e empatía co resto de persoas do colectivo.	CB4 CT2 CT4

Contidos

Tema	
1. O crecemento económico a longo prazo e o cambio estrutural.	Xeografía, recursos naturais. Os recursos humanos. Factores políticos e institucionais. Bases tecnolóxicas e orgaización empresarial. Etapas do crecemento económico e do cambio estrutural.
2. Crise do Antigo Réxime, revolución liberal e arranque da industrialización, 1789-1840-1890.	Natureza da crise, principais desequilibrios da economía e respostas: reorientación e política de reformas. Agricultura e recursos minerais. A industrialización: factores, limitacións e niveis. O inicio da ruptura enerxética. A formación do mercado nacional e a progresiva apertura ao exterior. O financiamento da economía (sistema financeiro e banca). O papel do Estado e a Facenda pública. A distribución da riqueza e da renda (mercados de traballo e desigualdade de xénero) O consumo dos fogares. A educación e a saúde (a beneficencia pública).
3. A economía española durante a segunda revolución industrial, 1890-1936.	Agricultura, entre a crise agraria finisecular e a modernización. O salto histórico na industrialización: novo ciclo tecnolóxico e empresarial (intensificación da transición enerxética). Cara a unha estratexia de desenvolvemento nacionalista: viraxe da política comercial e nova estrutura institucional protectora e interventora. O financiamento da economía. O papel cambiante do Estado. A distribución da riqueza e a renda (mercado de traballo e desigualdade de xénero). Consumo dos fogares, inicio da transición nutricional e primeiras manifestacións do consumo de masas. Educación e saúde (da beneficencia pública á asistencia social).
4. A economía durante a Guerra Civil e o franquismo (1936-1973)	As economías de guerra (1936-1939). Autarquía e illamento (1939-1951). A década bisagra: industrialización substitutiva de importacións (1951-1959). Estabilización, liberalización, desenvolvismo e crise (1959-1975).
5. A economía da democracia 1975-2008: reformas, integración europea e globalización.	Axustes, reformas e transición política (1975-1985). Integración na Unión Europea (1986-1996). Globalización e novo ciclo de crecemento económico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	20	32	52
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	21	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Dúas horas semanais. Mediante esta metodoloxía, con apoio audiovisual, presentarase de xeito sintético, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras sesións estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica de a materia e conceptos básicos de historia económica; as restantes sesións estarán destinadas a exposición do temario. Malia que o método de estas sesións é fundamentalmente expositivo, se promoverá a participación activa de o alumnado.

Seminario	<p>Estes seminarios de carácter eminentemente práctico son 8, cunha duración por sesión 2 horas e 30 minutos. Duas de estas sesións dedicáronse a titorías en grupo.</p> <p>Concíbense como parte de un proceso de aprendizaxe continuada.</p> <p>Permiten poñer en común os coñecementos adquiridos na preparación de cada sesión.</p> <p>Cada seminario práctica poderá consistir:</p> <p>a) Formulación do exercicio en cuestión (lecturas, resolución de exercicios, redacción dun breve informe, etc.). Esa formulación está subida a plataforma docente, dacordo co calendario de realización;</p> <p>b) Un traballo fora da aula (de biblioteca, procuras en catálogos ou bases documentales);</p> <p>c) Resolución da práctica, por escrito;</p> <p>d) Subida da mesma a plataforma docente;</p> <p>e) Exposición en clase, previamente fixada ou sobre a marcha, dacordo coa dinámica da mesma;</p> <p>e) Debate;</p> <p>f) Exposición e discusión de dúbidas;</p> <p>g) Reformulación da práctica.</p> <p>Para as sesións de titoría en grupo:</p> <p>A docente seleccionará previamente cuestións clave dos contidos da materia, en función da súa importancia ou dificultade;</p> <p>Para estas sesións o alumnado deberá elaborar un esquema de dúbidas e preguntas sobre ditas cuestións;</p> <p>Tambén servirán estas sesións para resolver dúbidas xerais sobre os contidos da materia.</p>
-----------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As dúbidas non resoltas na aula expóñense de modo individualizado nas horas de titoría.
Seminario	As dúbidas xurdidas coas lecturas e nas actividades das sesións de seminario, atenderáanse de modo individualizado en horas de titoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminario	<p>A través do seis seminarios:</p> <p>Avaliaranse os traballos prácticos, consistentes na lectura dun tema ou parte dun tema, na redacción dun informe ou síntese, e na a súa exposición e defensa</p> <p>Avaliarase a coherencia e calidade do traballo, esquema, síntese ou mapa conceptual, ou a valoración dos exercicios (comentario e análise de gráficos, series estatísticas ou textos, a resolución de cuestións e problemas).</p> <p>Valorarase a calidade formal dos traballos realizados, a corrección sintáctica e gramatical e o uso acomodado da metodoloxía propia da investigación (o estudo rigoroso dunha materia ou dun tema).</p> <p>Valorarase a asistencia, a participación, o cumprimento, a aptitude, os aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía, etc.), e a capacidade de transmitir as aprendizaxes realizadas e a calidade da expresión oral.</p>	50	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Estas probas realizaranse no exame final:</p> <p>Avaliaranse os coñecementos sobre os contidos teóricos da materia;</p> <p>Valorarase que as respostas estean estruturadas, razoadas correctamente;</p> <p>Valorarase a redacción correcta, clara e comprensible.</p>	50	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas opcións de avaliación: Avaliación continua ou o exame final

.A- AVALIACIÓN CONTINUA: A valoración dos seminarios correspónderase co 50% da nota final e o exame co 50% da mesma. A calificación correspondente aos seminarios (50% da nota final) gardarase para todas as convocatorias do presente ano académico.

B- EXAME FINAL: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da calificación .

Esta proba obxectiva consta de dúas partes. Unha parte corresponde á materia impartida en teoría; e a outra parte correspóndese á materia desenvolvida en prácticas .

Para aprobar a materia é imprescindible aprobar cada unha das dúas partes, obtendo un aprobado (5) en cada unha. Calificación numérica de 0 a 10 seguindo a lexislación vixente.

As datas dos horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario da páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es> Na convocatoria de fin de carreira, o exame supodrá 100% da calificación.

O estudantado poderá renunciar á Avaliación continua nas datas correspondentes á 5ª semana do 2º cuatrimestre do curso vixente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carreras, Albert y Tafunell, Xavier, **Entre el Imperio y la Globalización. Historia Económica de la España Contemporánea**, Crítica, 2018

Collantes, Fernando, **La Economía Española en 3D. Oferta, Demanda y Largo Plazo**, Pirámide, 2017

Maluquer de Motes, Jordi, **La Economía Española en Perspectiva Histórica.**, Pasado y Preente, 2014

Llopis, Enrique y Francisco Comín, **Historia Económica de España, siglos X-XX (Historia Del Mundo Moderno)**, Alianza, 2010

Tortella, Gabriel y Nuñez, Clara Eugenia, **El Desarrollo de la España Contemporánea. Historia Económica de los Siglos XIX y XX.**, Alianza, 2011

Bibliografía Complementaria

Carreras, Albert y Tafunell, Xavier (coordinadores), **Estadísticas Históricas de España : siglos XIX-XX**, Fundación BBVA, 2005

Comín, Francisco y Hernández, Mauro, **Crisis Económicas En España. 1300-2012. Lecciones De La Historia**, Alianza, 2013

Díez- Minguela, Alfonso; Martínez-Galarraga, Julio; Tirado-Fabregat, Daniel A., **Regional Inequality in Spain 1860-2015**, Palgrave Studies in Economic History, 2018

Gallego Martínez, Domingo; Germán Zubero, Luis ;Pinilla Navarro, Vicente (eds.), **Estudios Sobre el Desarrollo Económico Español: Dedicados al profesor Eloy Fernández Clemente**, PUZ, 2016

Prados de la Escosura, Leandro, **Spanish Economic Growth, 1850-2015**, Palgrave Studies in Economic History, 2017

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105

Estatística: Estadística I/V03G100V01205

Historia: Historia económica/V03G100V01103

Economía española/V03G100V01301

Macroeconomía I/V03G100V01503

Política económica/V03G100V01504

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

Comercio internacional/V03G100V01701

Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Outros comentarios

1. Aconséllase un traballo regular, sistemático, a o longo de o cuatrimestre, tanto no referente os contidos teóricos transmitidos nas clases maxistras coma nos traballos de seminario.

2. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade de as intervencións, ben sexa dentro de os grupos de traballo que se formen, ben individualmente.

3. Considérase relevante unha actitude construtiva, crítica, e a participación activa nas clases teóricas e prácticas.

4. A expresión escrita debe coidarse de forma especial: a claridade na exposición, a orde, e o rigor ortográfico e sintáctico son fundamentais nun estudante universitario.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Na Modalidade de DOCENCIA NON PRESENCIAL

A docencia virtual, tanto teórica como práctica, impartirase a través das plataformas docente e Campus Remoto, seguindo as directrices e as pautas establecidas pola Universidade de Vigo.

En cada sesión virtual teórica a docente fará unha breve exposición dos aspectos máis relevantes do tema que se vai a tratar ese día.

Os alumnos lerán previamente o material do tema a tratar nesa sesión.

Recorrerase á apertura de Chats e de Foros, onde o alumno@s unha vez lido o material a traballar na sesión diaria:

- a) exporán dúbidas pertinentes, que serán resoltas pola docente.
- b) o docente pode suscitarlles diversas preguntas, sobre o tema a tratar na sesión do día, que o alumnado deberá responder e resolver.

Na sesión de práctica e titoría en grupo, a docente informará os traballos e as tarefas enviados previamente polo alumnado. Poderanse abrir Chats e Foros onde os alumnos exporían dúbidas e preguntas sobre o tema que se traballa en devandita sesión.

O alumnado deberá facer comentarios sobre os traballos doutros compañeiros sempre que se fagan visibles.

A resolución das dúbidas expostas, as preguntas formuladas e resoltas, así como os comentarios suscitados entre todos os compañeiros servirán para que cada un dos alumnos mellore e modifique o seu traballo, que deberá subir á plataforma.

TITORIZACIÓN

O mecanismo utilizado nesta modalidade para a atención ao alumnado (Titorías) será a través do correo electrónico e aulas virtuais, baixo a concertación dunha cita previa.

AVALIACIÓN CONTINUA

Mantense como figura na Guía docente.

A docencia presencial substituirase por docencia virtual utilizando o campus Remoto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tributación**

Materia	Tributación			
Código	V03G100V01907			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Martínez, José Manuel			
Profesorado	González Martínez, José Manuel			
Correo-e	xmgonzalez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tributación é unha materia optativa que se imparte no segundo cuadrimestre do cuarto curso do Grao de Economía. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumnado, das cales 60 son actividades presenciais, mentras que o resto serán actividades non presenciais. Nesta materia faise unha presentación do Sistema Fiscal Español e abórdanse en profundidade dous dos principais impostos: IRPF e IS.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade no funcionamento da economía	CB2	CE3 CE7 CT7
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente e obtención de información estatística relacionada coa fiscalidade		CE8
Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades empresariais.	CB2	CE9 CE12
Fomento da capacidade de traballar en equipo buscando achegar as mellores solucións tributarias.		CE9 CE12 CT2
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso		CE9 CE12 CT5

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción ao Sistema Fiscal	Os obxetivos básicos. A organización da materia, o método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxetivos e metodoloxía da materia.	
Tema 2: Caracterización do sistema fiscal español e bases para a fiscalidade empresarial e persoal	O papel dos impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. A fiscalidade como variable de decisión.
Parte II: O imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo
Tema 3: Introducción ao IRPF	
Tema 4: Rendado das Persoas Físicas	Rendas do Traballo e do Capital, Ganancias e Perdas Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal
Tema 5 : Renda de Empresarios e Profesionais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva. Notas para o asesoramento fiscal. Pagos Fraccionados.

Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rendas, mínimo persoal e familiar, determinación da cota íntegra, deducións. Notas para a planificación fiscal e proceso liquidatorio.
Parte III: O imposto sobre sociedades.	Elementos básicos do imposto: Contribuíntes, Resultado Contable e Base Imponible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos
Tema 7: Introducción o Imposto de Sociedades	Imponible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos
Tema 8: Operacións determinantes da base imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións do Inmobilizado. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal.
Tema 9: Liquidación do IS	Deduccións, pagos a conta e proceso liquidatorio. Notas para a planificación fiscal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	20	40
Prácticas con apoio das TIC	22	23	45
Resolución de problemas de forma autónoma	0	18	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	39	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión inicial na que o docente presentará o contido e obxectivos da materia así como a metodoloxía de traballo e os sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	En cada sesión, o docente presentará as cuestións máis relevantes de cada tema. Formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e os efectos económicos da norma tributaria e resaltar a súa aplicación práctica
Prácticas con apoio das TIC	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aula informática empregando a metodoloxía de "estudo de caso": Así, para cada sesión proporánse casos a estudar individualmente (ou en grupos reducidos). Cada alumno/a deberá resolver e defender os casos plantexados. Os estudantes disporán previamente dos enunciados dos casos a través da plataforma docente e deberán elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá ser entregada a través da plataforma docente antes do desenvolvemento da sesión presencial. As sesións prácticas presenciais en aula de informática consistirán na resolución do caso proposto empregando as aplicacións informáticas e programas de axuda que facilita a Axencia Tributaria.
Resolución de problemas de forma autónoma	Cada semán, despois da sesión magistral, abrírase un prazo para responder a un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na plataforma docente. Trátanse de actividades no presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do/a alumno/a e o seu proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Os/as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas informáticas empregando os programas da Axencia Tributaria (Simulador Renta Web e Sociedades Web) Farase un seguimento individualizado dos resultados acadados e das dúbidas surtidas na actividade. A resolución de dúbidas farase preferentemente na modalidade presencial. De concurrir circunstancias extraordinarias as sesións de titorización poderanse realizar por medios telemáticos no despacho virtual con concertación previa. Neste caso as titorías tamén poderán ser colectivas sobre temas específicos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas con apoio das TIC	A entrega (previa á sesión práctica presencial) das propostas de solución dos casos avaliarase conxuntamente coas probas tipo tests: será necesario que o/a alumno/a teña entregado alomenos 6 casos para obter puntuación nas probas test.	0	CE8 CT2 CE9 CT5 CE12 CT7
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliarase e puntuarase a resolución dos test propostos despois de cada tema. Este apartado puntuarase sobre un máximo global de 3 puntos. Será requisito necesario para obter puntuación neste apartado que o/a alumno/a entregue alomenos 6 propostas de solución dos estudos de caso que configuran as prácticas con apoio das TIC	30	CE8 CT2 CE9 CT5 CE12 CT7

Exame de preguntas de desenvolvemento	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas sesións presenciais, proporáse un caso que o/a alumno/a deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ó IRPF puntuarase cun máximo de 4 puntos e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos.	70	CE3 CE7 CE8	CT5
---------------------------------------	--	----	-------------------	-----

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta asignatura realízase unha avaliación continua do traballo realizado polo estudante. Para superar a asignatura por esta vía é necesario obter alomenos o 50% dos puntos en xogo en cada unha das probas de avaliación continua propostas (probas tipo test, proba IRPF e proba IS).

Si un estudante non participa na resolución dos estudos de casos prácticos, non fai os test ou non se presenta a calquera das probas (proba IRPF ou proba IS) deixará de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado neste formato si non acada alomenos un 25% da nota en xogo en cada unha das probas (probas tipo test, proba IRPF e proba IS).

Aqueles estudantes que non teñan superada a materia en avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota e a calificación obtida substituirá as notas da avaliación continua.

En caso de non presentarse, e ter feitos tarefas en avaliación continua, a nota será a obtida nesas tarefas de avaliación continua.

A data dos exames pode consultarse en <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Grupo Docente de Fiscalidad Aplicada Uvigo, **Esquemas Básicos e Supostos Prácticos**, 2021

BOE, **Legislación IRPF e IS actualizada 2021**, BOE, 2021

Albi, E. e Paredes, R., **Sistema Fiscal Español (I y II)**, última edición, Ariel,

Domínguez, F. e López, J., **Sistema Fiscal Español**, última edición, Pressas de la Universidad de Zaragoza,

Domínguez, F., **Planificación Fiscal Personal y en la Empresa**, 3ª, Aranzadi, 2017

Bibliografía Complementaria

Alonso, R., **Impuesto sobre la renta de las personas físicas. Comentarios y casos prácticos**, última edición, Centro Estudios Financieros,

Barberán, M.A. e outros, **Ejercicios y Cuestiones de Fiscalidad**, última edición, Pressas de la Universidad de Zaragoza,

Borrás, F. e Navarro, J.V., **Impuesto sobre sociedades. Comentarios y casos prácticos**, última edición, Centro Estudios Financieros,

Moreno, M.C e Paredes, R., **Casos prácticos de sistema fiscal**, última edición, Delta,

Portillo, M.J., **Manual de Fiscalidad. Teoría y Práctica**, última edición, Tecnos,

Contreras, C, **Planificación Fiscal**, 1ª, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2016

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, poderá aplicarse unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as autoridades sanitarias e a Uvigo o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou de presencialidade parcial.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas agás as que requiran presencialidade

* Metodoloxías docentes que se modifican

- As actividades presenciais pasarán a impartirse na modalidade virtual

- As prácticas en aula informática pasarán a prácticas autónomas con titorías virtuais posteriores

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

- As titorías faranse no despacho virtual con concertación previa. Para tratar algunhas cuestións tamén se poderán empregar os foros da plataforma docente e o correo electrónico.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

- Manterase a puntuación obtida en avaliación continua

* Probas que se modifican

- Dependendo das circunstancias e do desenvolvemento das actividades as probas parciais de avaliación continua non realizadas (probas de IRPF e IS) poderán integrarse no examen final da convocatoria ordinaria mantendo a mesma ponderación que a que estaba establecida para avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito concursal**

Materia	Dereito concursal			
Código	V03G100V01908			
Titulacion	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da competencia**

Materia	Dereito da competencia			
Código	V03G100V01909			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía da innovación**

Materia	Economía da innovación			
Código	V03G100V01910			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía do transporte**

Materia	Economía do transporte			
Código	V03G100V01911			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía avanzada				
Materia	Macroeconomía avanzada			
Código	V03G100V01912			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/jalonso			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é introducir ó alumno no uso de ferramentas básicas que permitan plantexar e resolver problemas macroeconómicos como, por exemplo, o impacto de reformas fiscais, os efectos da crise e depresión económica, efectos do crecemento económico sobre o medioambiente, etc.			
	Con este fin, se familiarizará ó estudante coa especificación, resolución e simulación de modelos macroeconómicos, así como co manexo da programación para a simulación dos modelos propostos.			

Competencias	
Código	
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Familiarizar ó alumno no manexo modelos macroeconómicos dinámicos como ferramenta básica para analizar problemas macroeconómicos. En particular se prestará especial atención a especificación, resolución e simulación deste tipo de modelos.	CB5	CE2	CE5	CE6
Familiarizar ó alumno na identificación e formulación de problemas macroeconómico, así como na aplicación dos modelos aprendidos na súa resolución.	CG7	CE10		
Familiarizar ó alumno na exposición tanto oral como escrita dunha maneira organizada ás bases do problema macroeconómico analizado, á elección dos instrumentos de análise empregados; e ás conclusións derivadas da análise.	CG7		CT5	
Familiarizar ó alumno no estudo, lectura e discusión dos artigos de investigación básicos dos temas estudados.	CB5	CG7	CE6	CT6

Contidos	
Tema	
I. Introducción	1.- Metodoloxía para a análise macroeconómico. 2.- Repaso do modelo de crecemento de Solow.
II. Modelo básico de horizonte infinito	3.- O problema de Ramsey. 4.- O equilibrio competitivo e a solución planificada.
III. Modelo de xeracións solapadas	5.- O modelo básico de dous periodos. 6.- O equilibrio competitivo e a ineficiencia dinámica. 7.- O altruismo: tipoloxía e operatividade das herencias.
IV. Aplicacións	8.- Análisis da política fiscal: impostos, seguridade social, deuda pública, etc.. 9.- Análisis do crecemento e as fluctuacións económicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Resolución de problemas de forma autónoma	16	16.5	32.5
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15.5	17.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Coa entrega de cada lista de exercicios se fará unha proba para avaliar o coñecemento adquirido. No exame final se fará unha proba que faga unha avaliación conxunta do aproveitamento do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Despois da entrega da lista de exercicios, se fará unha clase de resolución de eses exercicios para destacar os puntos máis importantes e aclarar as dúbidas xurdidas no traballo autónomo do alumno.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final sobre os contidos da materia.	50	CB5 CG7 CE2 CT5 CE5 CT6 CE6 CE10
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe solucionar unha serie de problemas plantexados polo profesor. O alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistras e na resolución de exercicios.	50	CB5 CG7 CE2 CT5 CE5 CT6 CE6 CE10

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACIÓN

Seguindo a normativa vixente o alumno podera optar entre dous sistemas de avaliación: avaliación continua ou avaliación global única.

Avaliación continua: Nesta modalidade a nota final da materia será a suma de varias probas de avaliación realizadas o longo do curso:

- **Probas intermedias.** O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase da entrega de boletíns de exercicios así como de controis parciais que periódicamente se farán nas clases prácticas. A nota correspondente acadada durante o cuatrimestre nestas probas **gardaranse para as convocatorias extraordinarias do presente curso académico.**
- **Proba final.** O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase dun exame que avaliará a comprensión integrada da materia, tanto de contido teórico como práctico. Esta proba realizárase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser consultado na páxina web da Facultade <http://fccee.uvigo.es>.

Avaliación global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e realizarase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser consultado na páxina web da Facultade <http://fccee.uvigo.es>.

Nas **convocatorias extraordinarias** tamén se pode optar polos dos sistemas de avaliación. De seguir o método de avaliación continua, manterase a nota das probas intermedias do presente curso.

Na **convocatoria de fin de carreira** o sistema de avaliación será o de exame final único, que suporá o 100% da cualificación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Romer, David, **Macroeconomía Avanzada**, Tercera, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía Complementaria

Blanchard, Olivier Jean; e Fischer, Stanley, **Lectures on Macroeconomics**, Primera, MIT Press, 1989

Novalés, Alfonso; Fernández, Esther; e Ruiz, Jesús, **Economic Growth: theory and numerical solutions methods**, Segunda, Springer, 2014

Sorensen, Peter Birch; e Whitta-Jacbsen, Hans Jorgen, **Introducción a la macroeconomía avanzada**, Primera, McGraw-Hill, 2008

M. Doepke, A. Lehner e A. Sellgren, **Macroeconomics**, <http://faculty.wcas.northwestern.edu/~mdo738/textb>, 1999

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Microeconomía avanzada/V03G100V01915

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Principios de economía II/V03G100V01203

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

TODAS

* Metodoloxías docentes que se modifican

NINGUNA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

EMAIL, FORO PLATAFORMA DOCENTE, CAMPUS RETMOTO

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

NINGUN

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

NINGUNHA

* Outras modificacións

NINGUNHA

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía política e das institucións**

Materia	Economía política e das institucións			
Código	V03G100V01913			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos Teixeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	xcarias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	As institucións foron obxecto de estudo desde diversos enfoques na historia da análise económica, e nos últimos anos ocuparon un papel central na axenda de investigación da corrente principal da ciencia económica e das ciencias sociais. A concesión do premio Nobel de Economía a Ronald Coase, Douglass North, Elinor Ostrom e Oliver Williamson consolidou o avance da Nova Economía Institucional, e impulsou un esforzo interdisciplinar que pretende desenvolver a economía política contemporánea. Este curso proporciona dun xeito sistemático os principais contidos e avances da economía política e da economía das institucións.			

Competencias

Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer o marco institucional da economía	CE3	
Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	CE5	
- Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	CE9	CT1
- Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos	CE10	CT2 CT5
- Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos		CT6 CT7
- Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación		
- Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos		
- Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas		
- Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia		
- Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional		
- Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico		
- Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo		
- Capacidade de traballar en equipo		

Contidos

Tema

Bloque Temático I: A importancia das institucións: Institucións e Economía política	1- A economía política e o retorno das institucións 2- A análise das institucións na historia do pensamento económico 3- Economía das Institucións: vellos e novos institucionalismos. A nova economía institucional.
Bloque Temático II: Economía Política	4. Economía política da Democracia: Elección pública, Economía política constitucional e transaccións políticas 5. A importancia das regras constitucionales: Política económica e Constitución. 6. Economía, grupos de interés e democracia. 7. Federalismo fiscal: Economía e descentralización política 8. Mercados abertos: Economía política da restricción externa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	18	40	58
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Pódense realizar tutorías en grupo sobre a evolución no proceso de aprendizaxe da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Nas clases prácticas realizaranse probas e/ou traballos, consistentes na revisión, comprensión e exposición dunha obra de referencia sobre economía política por parte de cada alumno.	40	CE3 CT1 CE5 CT2 CE9 CT5 CE10 CT6 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas tipo test e preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	60	CE3 CT5 CE5 CE9 CE10

Outros comentarios sobre a Avaliación

- **Avaliación continua:** Nas clases prácticas realizaranse probas e/ou traballos, consistentes na revisión, comprensión e exposición dunha obra de referencia sobre economía política por parte de cada alumno, que computará un 40% da nota final da materia. Ademais, habrá un exame final que suporá o 60% da nota final. É necesario aprobar o exame final para superar a materia.

O profesor asignará a cada alumno a tarefa que desenvolverá ao longo do curso nas clases prácticas (indicándolle a obra de referencia que lle corresponde a cada alumno).

- Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun **exame global** que suporá o 100% da cualificación.

Para aprobar a asignatura será necesario aprobar o examen final.

Estes criterios de avaliación manteranse para todas as convocatorias do curso académico.

Na convocatoria de **fin de carreira**, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ARIAS, X. C. y G. CABALLERO (eds), **Nuevo Institucionalismo: Gobernanza, Economía y Políticas Públicas.**, CIS, 2013

NORTH, D. C., **Institutions, Institutional Change and Economic Performance.**, Cambridge University Press., 1990

ACEMOGLU, D. y J. A. ROBINSON, **Por qué fracasan los países**, Deusto, 2012

Arias, X. C., **La formación de la política económica**, Cívitas, 1996

DIXIT, A., **The making of Economic Policy**, The MIT Press, 1996

Papeles de Economía Española, **La calidad de las instituciones y la economía española**, 2021

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101

Política económica/V03G100V01504

Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se modifican

As clases presenciais substituiranse por clases virtuais usando o campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías realizaranse usando o correo electrónico ou o campus remoto.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Sen cambios.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se non é posible facer exámenes presenciais faránse ó través da plataforma docente. A ponderación de probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnicas cuantitativas para a análise económica**

Materia	Técnicas cuantitativas para a análise económica			
Código	V03G100V01914			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Profesorado	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Correo-e	cjardon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O curso componse de dous bloques temáticos. No primeiro, o obxectivo é dotar aos estudantes de ferramentas para entender/facer un informe de conxuntura, así como levar a cabo exercicios simples de predición a partir de datos con estrutura temporal. No segundo bloque, Analizar os problemas que limitan a capacidade dos economistas para establecer relacións causales entre intervencións/políticas e resultados. Mostrar como eses problemas poden reducirse utilizando datos experimentais ou case-experimentais e ferramentas de análises específicas.			

Competencias

Código	
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Distinguir os diferentes tipos de datos e compoñentes dunha serie temporal.	CG7	CE8	
Illar e analizar las características básicas de la evolución temporal dos datos económicos.	CG7	CE10 CE13	CT2 CT5
Coñecemento de técnicas básicas para a análise de causalidade entre variables económicas.	CG6 CG7	CE10 CE12	
Aplicación de técnicas econométricas para avaliación de políticas.	CG6 CG7	CE8 CE10 CE12 CE13	CT2 CT5

Contidos

Tema	
1. Introducción á análise de datos temporais e análises de conxuntura	Caracterización dos datos temporais e descomposición clásica. Modelos ARMA Estacionariedade e representación de Wold.
2. Introducción á avaliación de políticas económicas mediante técnicas econométricas.	Conceptos de causalidade Causalidade de Granger Métodos de evaluación de políticas Variables instrumentais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	5	15	20

Prácticas con apoio das TIC	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	2	13	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicios ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Traballo aplicando as técnicas explicadas en teoría
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en aulas informáticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Levarase a cabo o seguimento do alumno na evolución da realización de casos prácticos
Traballo tutelado	Atenderase as dúbidas e dificultades ao realizar o traballo

Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito ou oral sobre o traballo realizado no curso

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Un traballo de aplicación dos conceptos teóricos a algún problema económico	40	CG6 CE8 CT2 CG7 CE10 CT5 CE12 CE13
Prácticas con apoio das TIC	A valoración nestas sesións pode consistir na resolución e entrega de casos prácticos, exposición de resultados da análise, etc...	40	CG6 CE8 CT2 CG7 CE10 CT5 CE12 CE13
Exame de preguntas obxectivas	Cuestión relativas ao traballo realizado no curso	20	CE8 CT5 CE10 CE12 CE13

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos poden optar a un exame final polo 100% da nota.

Na convocatoria de fin de carreira o exame supondrá o 100% da nota.

A data de exames deberán ser consultadas na páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Green, W., **Analisis econometrico.**, 3, Prentice Hall, 1998

Wooldridge, J..., **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, 2, Thomson Learning, 2006

Aznar, A. y F.J. Trivez, **Métodos de Predicción en Economía**, 1, Ariel, 1993

Bibliografía Complementaria

Gertler et al., **La evaluación de impacto en la práctica**, 1, Banco Mundial, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Estatística II/V03G100V01403

Econometría I/V03G100V01501

Econometría II/V03G100V01601

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- As ensinanzas regulares (clases, sesións prácticas e titorías) impartiranse en liña, nas datas e horas programadas, utilizando a plataforma Campus Remoto.
- Os cambios no horario de conferencias e sesións prácticas comunicaranse con antelación.
- Por horario de oficina, os estudantes poden usar correo electrónico ou poden solicitar citas persoais a través da oficina virtual do profesor:

Oficina virtual: 442

<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/697136798>

Contrasinal do estudante: 442CarlosJardon

- As diapositivas e outros materiais estarán dispoñibles na plataforma docente.
- O software de curso econométrico (GRET) é gratuito. Os estudantes poden descargalo en:
<http://gretl.sourceforge.net/>

=== ADAPTACIÓN DAS PROBAS ===

- A avaliación continua mediante exercicios, cuestionarios e exames parciais realizarase empregando as ferramentas en liña

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Microeconomía avanzada				
Materia	Microeconomía avanzada			
Código	V03G100V01915			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Profesorado	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Correo-e	egimenez@uvigo.es			
Web	http://http://egimenez.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia introduce ao alumno no uso de ferramentas avanzadas que permitan analizar formalmente tanto as decisións dos axentes individuais, como os resultados da interacción de ditas decisións .			
	O estudante deberá poder motivar un problema económico, construír e resolver analiticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos.			
	%%%%%%%%%			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

O alumno será capaz de analizar formalmente as decisións dos axentes económicos individuais, e CB2 CG3 CE1 os resultados da interacción de ditas decisión. CG4 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10

O estudante deberá poder motivar un problema económico, construír e resolver analíticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos. CB4 CG6 CE1 CT1 CB5 CG7 CE9 CT2 CE10 CT3 CE11 CT4 CE13 CT5 CT6 CT7

Contidos

Tema	
1. Introdución	1. Introdución
2. Teoría do Consumidor	2. Teoría do Consumidor
3. Teoría da Empresa	3. Teoría da Empresa
4. Teoría de Equilibrio Xeral Walrasiano	4.1 Economía de troco 4.2 Economía con produción
5. Economía Financeira	5. Economía Financeira
6. Outros Temas Avanzados en Teoría Microeconómica	6. Outros Temas Avanzados en Teoría Microeconómica

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	5	0	5
Exame de preguntas obxectivas	5	0	5
Exame oral	2	3	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	15	15
Presentación	10	20	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Iteración individualizada ás dúbidas para a resolución dos problemas.
Probas	Descrición
Presentación	Iteración individualizada para preparar axeitadamente a organización da exposición, as transparencias e os contidos a expoñer polo alumnado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Exame de preguntas obxectivas	Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación seguindo o algoritmo $NF=A+(10-A)/10 \times E$ onde NF é a nota final, A o total da avaliación continúa, e E a nota do exame. Realización dunha proba escrita onde os alumnos argumenten as súas respostas fundamentándose nos coñecementos adquiridos, avaliando a aplicación dos coñecementos adquiridos no curso.	5	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11	CT5 CT7
Exame oral	Explicación oral ao profesor dos contidos realizados no "Exame de preguntas obxectivas". O obxectivo do exame oral é comprobar que o alumno entendeu os conceptos explicados no exame de preguntas obxectivas.	25	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE10 CE11 CE13	CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios propostos na clase no que o alumno demostrará que entendeu os conceptos explicados.	20	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7
Presentación	Realización dunha exposición oral dun tema acordado polo profesor e o alumno. O alumno iterará co docente até que os contidos da presentación teñan unha disposición axeitada para ser defendidos na presentación.	50	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá presentarse a un exame final para superar a materia.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación seguindo o algoritmo

$$NF=A+(10-A)/10 \times E$$

onde NF é a nota final, A o total da avaliación continúa, e E a nota do exame.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Geoffrey A. Jehle, Philip J. Reny, **Advanced Microeconomic Theory**, (3rd Edition),

Stefan Leroy e Jan Werner, **Principles of Financial Economics**, 978-1107024120, Cambridge University Press,

Bibliografía Complementaria

Varian, Hal, **Advanced Microeconomics**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Outros comentarios

Recoméndase cursar a materia de Teoría de xogos por ser complementaria aos contidos de Microeconomía Avanzada.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Non aplica: os contidos seguirán explicándose a través da plataforma, e as exposicións e entregas de traballo serán virtuais.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Non aplica: os contidos seguirán explicándose a través da plataforma, e as exposicións e entregas de traballo serán virtuais.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

O exame e preguntas obxectivas e o exame oral realizarase virtualmente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Teoría de xogos				
Materia	Teoría de xogos			
Código	V03G100V01916			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Bergantiños Cid, Gustavo			
Profesorado	Bergantiños Cid, Gustavo			
Correo-e	gbergant@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Curso básico de teoría de xogos xeral			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender o obxecto de estudo da teoría de xogos, distinguindo os distintos tipos de modelos	CG5 CE1 CE2 CE6 CE10
Comprender e valorar o interese dos modelos de teoría de xogos para resolver problemas	CB1 CG6 CE9 CB2 CG7 CE11 CB5 CE12 CE13

Fomentar a sensibilidade cara o pensamento científico: cuestionamiento das ideas intuitivas, análise crítica das afirmacións, capacidade de síntese ou a toma de decisións racionais	CG1 CG6	CT2 CT5 CT7
Ser capaz de explicar un problema e modelizalo mediante teoría de xogos nun grupo de traballo	CB4 CG2 CE8	
Fomentar unha actitude de compromiso ético e o traballo en equipo		CT1 CT4

Contidos

Tema	
Xogos estáticos con información completa: xogos en forma normal	O modelo teórico. Estratexias dominadas. O equilibrio de Nash. Refinamentos do equilibrio de Nash: o equilibrio perfecto. Aplicacións.
Xogos con información incompleta.	Xogos estáticos: modelo teórico, equilibrio Bayesiano de Nash. Introducción aos xogos dinámicos. Aplicacións.
Xogos cooperativos	Problemas de negociación: Solucións de Nash, Kalai-Smorodinsky e igualitaria. Xogos con utilidade transferible: Core e valor de Shapley.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Resolución de problemas	15	49	64
Seminario	2.5	15	17.5
Seminario	2.5	0	2.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	33	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios e problemas que o alumno debe resolver
Seminario	Actividade na que os alumnos farán exposicións dos traballos propostos
Seminario	Actividade na que os alumnos discutirán co profesor cuestións da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os alumnos exporán traballos e o profesor comentará o traballo.
Seminario	Os alumnos farán comentarios sobre a materia e o profesor responderá ás súas preguntas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Resolución de cuestións teóricas e aplicadas. Si algún estudante non pode asistir a algunha destas probas por causa xustificada, a nota desta proba calcularase en función da nota que obteña no exame final (reescalada á valoración da proba).	15	CG1 CE1 CE2 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12
Seminario	Exposición de traballos	10	CB4 CG2 CE8 CT1 CG6 CE13 CT2 CT4 CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final da materia	75	CB1 CG1 CE1 CB2 CG2 CE2 CB5 CG5 CE6 CG6 CE9 CG7 CE10 CE11 CE12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, os estudantes poderán optar a ser avaliados cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Isto aplícase ás dúas convocatorias.

As datas dos exames da materia poderán ser consultadas na páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gibbons, R., **Un primer curso de teoría de juegos**, 1993, Antoni Bosch, 1993

Pérez, J. Jimeno, J.L. Cerdá E., **Teoría de juegos**, 2013, Prentice Hall, 2013

Bibliografía Complementaria

Eichberger, J., **Game theory for economists**, 1993, Academic Press, 1993

Fudenberg D., Tirole J., **Game theory**, 1991, Massachusetts Institute of Technology, 1991

Gardner, R., **Juegos para empresarios y economistas**, 1996, Antoni Bosch, 1996

González Díaz J., García Jurado I., Fiestras Janeiro G., **An Introductory course on mathematical game theory**, 2010, American Mathematical Society, 2010

Myerson, R.B., **Game theory: analysis of conflict**, 2002, Harvard University Press, 2002

Sánchez Rodríguez E., Vidal Puga J., **Juegos coalicionales**, 2014, Servicio publicacións. Universidad de Vigo, 2014

Vega-Redondo, F., **Economía y Juegos**, 2000, Antoni Bosch, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Estatística II/V03G100V01403

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Economía industrial/V03G100V01603

Plan de Continxencias

Descrición

No caso de que as autoridades competentes (Goberno de España, Xunta de Galicia, universidade de Vigo) tivesen que tomar medidas que imposibilitasen a docencia presencial, os profesores desta materia tentaremos adaptarnos á nova situación seguindo as directrices que diten respecto diso.

En canto á metodoloxía docente nosa idea xeral é cambiar as clases presenciais por clases virtuais a través do campus remoto. Os contidos que se impartirían non se cambiarán e, por tanto, non se vai a necesitar nova bibliografía.

En canto ao sistema de avaliación a nosa idea é cambiar os exames presenciais por virtuais, que se realizarían a través dalgunha das plataformas que a universidade habilite a tales efectos (Moovi, etc). A ponderación das diversas probas non se cambiaría salvo circunstancias de forza maior (por exemplo, a universidade de Vigo durante o curso 2019-20 limitou a ponderación máxima do exame final).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da información				
Materia	Economía da información			
Código	V03G100V01917			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Loveira Pazo, Rosa María			
Profesorado	Loveira Pazo, Rosa María			
Correo-e	rloveira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos procesos de decisión dos individuos e, polo tanto, nos procesos de asignación dos recursos, a distribución da información xoga un papel fundamental, pois transaccións a priori vantaxosas para os individuos participantes poden non ter lugar cando a información obtida polos mesmos non é homoxénea. É necesario pois identificar estas asimetrías de información, entender como afectan o comportamento dos individuos, e os mecanismos necesarios para resolver a distorsión causada pola presenza de devanditas asimetrías.			

Competencias	
Código	
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe		Competencias		
Capacidade de aplicar os fundamentos económicos para analizar e entender a interacción entre axentes económicos en presenza de asimetrías de información.	CB5	CE6	CE10	
Aplicar os coñecementos adquiridos ao ámbito da economía industrial, organización empresarial, economía pública, etc.	CG7	CE10	CT5	
Familiarizar ao alumno na análise e discusión de artigos de investigación relacionados cos temas estudados.			CT5	CT6

Contidos	
Tema	
1. Introducción	1.1. Introducción 1.2. Elementos do problema 1.3. Tipoloxía de problemas de información asimétrica
2. Modelo basee: a repartición do risco.	2.1. Descrición do modelo 2.2. Modelos con información simétrica
3. O problema do risco moral.	3.1. Modelo con dous niveis de esforzo 3.2. Aplicacións
4. Selección adversa.	4.1. Descrición do modelo 4.2. Principais competindo por axentes 4.3. Aplicacións

5. Sinalización.

5.1. A educación como sinal

5.2. Aplicacións

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	62.5	92.5
Resolución de problemas	12.5	18.75	31.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	7.5	18.75	26.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de preguntas dirixidas ao estudante coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos, mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os alumnos dispoñen de 6 horas semanais, de luns a venres en días lectivos, de tutorías personalizadas para resolver dúbidas relacionadas coa materia. As tutorías serán preferiblemente non presenciais, ben por correo electrónico (rloveira@uvigo.es) ou no despacho virtual do profesor con cita previa (https://campusremotouvigo.gal/public/271538240 . CONTRASINAL: 1469-DespachoRosaLoveira). Só si as condicións sanitarias permíteno, as tutorías poderían ser presenciais no despacho 426 baixo cita previa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Controis de cada unha das tres partes principais da materia para o cómputo da nota final ou Exame final en caso de non aprobar por avaliación continua (tres controis)	100	CB5 CG7 CE6 CT5 CE10 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia poderá aprobarse por avaliación continua ou mediante a realización do exame final correspondente á convocatoria ordinaria ou extraordinaria da materia:

- 1) Por avaliación continua: os alumnos poderán realizar durante o curso 3 controis, un por cada parte principal da materia, que lles eximirá de ir ao exame final si a nota final resultante da media aritmética dos tres controis é igual ou superior a 5. Agora ben, para realizar esta media aritmética, a nota en cada parte non poderá ser inferior a 3 sobre 10 puntos.
- 2) Exame final: no caso de que o alumno renuncie á avaliación continua ou a media aritmética dos 3 controis sexa inferior a 5 (ou algún dos controis non obteña o mínimo esixido de 3 sobre 10 puntos), o alumno deberá presentarse ao EXAME FINAL. Neste caso, o alumno poderá conservar a nota da(s) proba(s) superada(s) con polo menos un 3 sobre 10 durante o curso, e presentarse unicamente a aquela(s) parte(s) na(s) que obteña unha nota inferior a 3 sobre 10.

A nota final resultará da media aritmética das tres partes superadas con polo menos un 3, ben durante o curso, ben no exame final. Superarase a materia si esta nota media é igual ou superior a 5 sobre 10.

Nas convocatorias extraordinarias do curso manteranse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota dos controis realizados e superados con polo menos un 3 sobre 10 durante todo o curso.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas e horas das probas finais correspondentes ás convocatorias de maio e xullo estarán dispoñibles na páxina web da facultade <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Macho S., I. y D. Pérez Castrillo, **Introducción a la economía de la información**, 2ª, Ariel Economía, 2005

Bibliografía Complementaria

Varian, H.R., **Análisis Microeconómico**, 3ª, Antoni Bosch Editor, 1993

Antelo, M., **Economía de la información**, 1ª, Mc Graw Hill, 2014

G. Akerlof, **The Market for "Lemons": Quality uncertainty and the market mechanism**,

M. Rothschild and J. Stiglitz, **Equilibrium in competitive insurance markets: an essay on the economics of imperfect information**,

M. Spence, **Job Market Signaling**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Economía industrial/V03G100V01603

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

LECCIÓN MAXISTRAL E RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

PLATAFORMA DOCENTE, CAMPUS REMOTO, CORREO ELECTRÓNICO

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Novas probas

COMO ALTERNATIVA A AQUELES CONTROIS PROGRAMADOS QUE NON POIDAN REALIZARSE PRESENCIALMENTE PODERÁ REALIZARSE ALGÚN TRABALLO SOBRE ARTIGOS DE INVESTIGACIÓN RELACIONADOS COA MATERIA ou ALGÚN EXERCICIO PRÁCTICO.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos económicos da defensa da competencia**

Materia	Fundamentos económicos da defensa da competencia			
Código	V03G100V01918			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Pazo Martínez, María Consuelo			
Profesorado	Pazo Martínez, María Consuelo			
Correo-e	cpazo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é estudar, a partir das ferramentas propias da análise económica, unha das intervencións públicas máis relevantes para as empresas: a política de competencia. Abordarase a política de competencia desde un punto de vista económico co obxectivo de que os alumnos sexan capaces de analizar os casos prácticos de competencia empregando as ferramentas teóricas básicas, as cales se exporán nas clases maxistras. Ademais, examinaranse casos reais resoltos polas autoridades de competencia.			

Competencias

Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Lograr que os estudantes manexen coñecementos básicos de economía e empresa necesarios para comprender as políticas de defensa da competencia.	CE3 CE6	
2. Desenvolver a capacidade de interpretar e analizar críticamente os argumentos económicos das políticas de defensa da competencia e a súa plasmación na lexislación correspondente.	CE7 CE9 CE10	
3. Potenciar a habilidade de expresar e defender argumentos en público de forma coherente e fundamentada.	CE8	CT2 CT4 CT5
4. Potenciar a capacidade de manexar as fontes de información relevantes para a política de defensa da competencia.		
5. Fomentar a capacidade de traballar en grupo e de actuar con responsabilidade e principios éticos, cumprindo os compromisos adquiridos.		

Contidos

Tema	
1.- Introducción: obxecto e contido do curso.	Definición, orixes e obxectivos da política de competencia.
2.- Poder de mercado e benestar.	Monopolio e eficiencia asignativa. Eficiencia produtiva vs. eficiencia dinámica. Monopolio e mecanismos de mercado.
3.- Definición de mercado relevante.	Que é o mercado relevante? Dimensión de produto, xeográfica e temporal. Sustituibilidade de demanda e oferta. O SSNIP test. Identificación do mercado relevante na práctica.
4.- Medición do poder de mercado.	Que é o poder de mercado? Como medir o poder de mercado? Os determinantes da estrutura de mercado.
5.- Colusión e outros acordos horizontais.	Fundamentos económicos dos acordos horizontais entre empresas. Factores que facilitan a colusión. Como detectar e loitar contra a colusión?

6.- Fusións.	Posibles efectos das fusións. Efectos unilaterais. Avaliación de posibles ganancias de eficiencia. Dominancia colectiva. Regulación de fusións.
7.- Restricións verticais.	Tipos de acordos verticais. Competencia intramarca. Competencia intermarca. Lexislación aplicable.
8.- Prezos predatorios e outras prácticas de abuso.	Que é posición dominante? Que é abuso de posición dominante? Prezos excesivos. Prezos predatorios. Estratexias de monopolización non baseadas en prezos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	12	24	36
Presentación	5	25	30
Exame de preguntas obxectivas	1.5	3	4.5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	3	4.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A metodoloxía docente consistirá no desenvolvemento de varios tipos de clases (teóricas e prácticas) e no traballo persoal do alumno para consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas expostos. Nas clases teóricas expóranse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é conveniente que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas solucionaranse follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo, poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase.
Presentación	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar e explicar aos seus compañeiros nunha clase práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As titorías personalizadas concertaranse previamente por correo electrónico (cpazo@uvigo.es). Poderán ter lugar presencialmente no despacho 404 da facultade (se as condicións sanitarias permíteno) ou a través do despacho virtual 1882 (Contrasinal estudante: Despacho1882).
Resolución de problemas	As titorías personalizadas concertaranse previamente por correo electrónico (cpazo@uvigo.es). Poderán ter lugar presencialmente no despacho 404 da facultade (se as condicións sanitarias permíteno) ou a través do despacho virtual 1882 (Contrasinal estudante: Despacho1882).
Presentación	As titorías personalizadas concertaranse previamente por correo electrónico (cpazo@uvigo.es). Poderán ter lugar presencialmente no despacho 404 da facultade (se as condicións sanitarias permíteno) ou a través do despacho virtual 1882 (Contrasinal estudante: Despacho1882).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar. Para presentar o traballo é imprescindible asistir polo menos a 2/3 das clases.	20	CE8 CT2 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial temas 1 a 4.	40	CE3 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial temas 5 a 8.	40	CE3 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre (1) avaliación continua ou (2) exame global.

1. Avaliación continua. Neste caso a cualificación obterase do seguinte modo:

- 20% coa realización e presentación dun traballo no que se revisará algún caso de competencia. Para un adecuado desenvolvemento do traballo é preciso que se coñezan os contidos da materia. Por iso, para presentar o traballo é preciso asistir polo menos a 2/3 das clases teóricas e prácticas. Só se se cumpre este requisito, poderase presentar o traballo.
- 40% coa realización dunha proba parcial dos temas 1 a 4.
- 40% coa realización dunha proba parcial dos temas 5 a 8.

Para poder aprobar a materia a cualificación obtida ha de ser maior ou igual a 5 puntos, sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Si non se alcanza esa puntuación nalguna das dúas probas parciais, poderase recuperar a parte correspondente no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da facultade (<http://fccee.uvigo.es>). Si tampouco se alcanza esa puntuación nese exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

2. Exame global: O exame celebrárase na data oficial recollida na páxina web da facultade e suporá o 100% da nota. O exame incluírá preguntas relativas aos contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ao longo do curso, ademais dalgún caso de competencia.

Exame de fin de carreira: O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

Datos de exames: Poden ser consultadas na páxina web da facultade. <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, 1ª edición, Cambridge University Press, 2004

Bibliografía Complementaria

Cabral, L., **Economía Industrial**, 1ª edición, McGraw-Hill, 1997

Ivaldi, M., Jullien, B., Rey P., Seabright P. and J. Tirole, **"The economics of tacit collusion"**, 2003

Ley 15/2007 de defensa de la competencia,

Reglamento comunitario de concentraciones (CE) 139/2004,

Directrices sobre la evaluación de las concentraciones horizontales (2004/C 31/03),

Reglamento de exención a determinadas categorías de acuerdos verticales (UE) nº330/2010,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía da información/V03G100V01917

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía industrial/V03G100V01603

Teoría de xogos/V03G100V01916

Outros comentarios

Na plataforma docente poderase consultar información relevante para o seguimento da asignatura.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes

As clases presenciais substituiranse por clases virtuais utilizando o campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

As titorías atenderanse a través do correo electrónico e do despacho virtual (con concertación previa).

* Modificacións dos contidos a impartir

Non se modificarán os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non será necesaria bibliografía adicional.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Manteranse as puntuacións obtidas nas probas realizadas.

* Probas pendentes

Si non é posible facelo de forma presencial, as presentacións dos casos de competencia realizaranse utilizando o campus remoto.

Si non é posible facer exames presenciais, realizaranse utilizando a plataforma docente e/ou o campus remoto.

A ponderación das diversas probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía da saúde**

Materia	Economía da saúde			
Código	V03G100V01919			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Míguez, Eva María			
Profesorado	Rodríguez Míguez, Eva María			
Correo-e	emiguez@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Os obxectivos desta materia son coñecer os principais problemas económicos asociados aos mercados sanitarios, así como as características dos principais sistemas sanitarios dende a súa vertente económica. Na segunda parte da materia amósanse os principais conceptos da avaliación económica en sanidade, así coma a súa aplicación empírica.			

Competencias

Código				
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia			
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación			
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos			
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas			
CE3	Coñecer o marco institucional da economía			
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica			
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido			
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas			
CT2	Capacidade de traballar en equipo			
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos			
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas			
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Comprender e aplicar os conceptos básicos no ámbito da economía da saúde.	CG6	CE2 CE6	
Coñecer e analizar o marco institucional no que se desenvolven os servizos sanitarios. Capacidade de analizar en que medida os sistemas sanitarios responden a diferentes medidas de resultados		CE3 CE8 CE12	CT7
Comprender e aplicar os principios básicos da avaliación económica en sanidade. Capacidade de comprender e valorar criticamente un estudo publicado de avaliación económica.	CG6	CE2 CE12	CT7
Capacidade de desenvolver un proxecto ou informe breve no ámbito da Economía da saúde traballando en equipo.	CG2 CG4 CG6	CE8	CT2 CT4 CT5 CT7

Contidos

Tema			
Bloque 1 Mercados e sistemas sanitarios	Economía e saúde A Produción de saúde A demanda de saúde e de coidados médicos A intervención pública no mercado sanitario Os sistemas sanitarios		
Bloque 2 Avaliación económica de programas e tecnoloxías sanitarias	Principios e modalidades da Avaliación Económica Valoración dos custos Valoración dos resultados: medir saúde Criterios de decisión e aplicación á política sanitaria		

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	25	40
Traballo tutelado	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia con especial énfase na participación dos alumnos.
Resolución de problemas	Resolución e valoración crítica de diferentes problemas e cuestións que complementan o exposto nas clases teóricas. Análise de datos que ofrecen as estatísticas relacionadas co contido da materia.
Traballo tutelado	Elaboración e exposición por parte do alumnado dun traballo curto, realizado en grupo, sobre algún tema relacionado coa economía da saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O alumnado recibirá atención personalizada para a realización das tarefas das clases prácticas.
Traballo tutelado	O traballo realizado por cada grupo será supervisado polo docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Os contidos da materia serán avaliados nun exame final. O alumnado poderá optar a liberar a materia con exames parciais.	50	CG6	CE3 CE6 CE12	
Resolución de problemas	A avaliación das clases prácticas se realizarán en función da calidade das tarefas realizadas. A participación na clase tamén será valorada.	30	CG2 CG4 CG6	CE8 CE12	CT5 CT7
Traballo tutelado	O traballo tutelado deberá ser exposto na clase. A valoración estará en función do contido, dos aspectos formais do mesmo e da exposición final realizada.	20	CG2 CG4	CE8	CT2 CT4 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Si se opta por avaliación continua, a nota final do curso será a suma ponderada de: nota media obtida nos dous exames parciais (cunha ponderación cada un do 25%), nota da resolución de problemas e análise de datos (30%) e nota do traballo tutelado (20%). Se o alumnado non acada un mínimo de 4 puntos sobre 10 no primeiro parcial deberá ir ao exame final con todo o contido da materia, ponderando un 50%. Se o alumnado non acada un mínimo de 4 puntos sobre 10 no segundo parcial ou no exame final, a nota final da materia non superará os 4 puntos. A data do segundo parcial coincidirá coa data do examen final.

Na convocatoria extraordinaria manterase as notas e a ponderación das clases prácticas e do traballo tutelado, pero deberán ir ao exame final con toda a materia. Se o alumnado non acada un mínimo de 4 puntos sobre 10 no exame, a nota final da materia non superará os 4 puntos.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o alumnado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas oficiais dos exames finais da materia poderán ser consultadas na páxina web da Facultade <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Folland S, Goodman A C, Stano M, **The Economics of Health and Health Care**, Routledge, 2017

Prades J L, Martínez F, Perpiñán J M, **Métodos para la evaluación económica de nuevas prestaciones**, Ministerio de Sanidad y Consumo, 2003

Oliva J, Gonzalez B, et al, **Economía de la salud**, 1, Piramide, 2018

Drummond M F, Sculpher M J, Claxton K, Stoddart G L, Torrance G W, **Methods for the economic evaluation of health care programmes**, Oxford university press, 2015

Bibliografía Complementaria

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Utilización da plataforma docente para o acceso ao material docente e para a realización e entrega de exercicios.

* Metodoloxías docentes que se modifican

A clase presencial substitúese pola clase virtual a través do Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As sesións de titorías realizaranse por medios telemáticos a través do correo electrónico, foros da plataforma docente ou videoconferencia no despacho virtual do campus remoto. Esta última modalidade baixo cita previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Os contidos non experimentarán variación.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía básica xa incorpora dous manuais con acceso electrónico libre.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas de avaliación, en caso de non poder realizarse de forma presencial, adaptaranse da seguinte forma:

- Os exames de preguntas obxectivas faranse a través dos exercicios ou cuestionarios de Moodle. Ademais, mentres dure a proba, os estudantes deberán conectarse ao Campus Remoto con cámara.
- A avaliación das clases prácticas e da participación en clase realizarase a través de cuestionarios ou exercicios que serán entregados a través da plataforma docente, e da participación nas clases virtuales.
- A avaliación do traballo realizarase en función do traballo entregado na plataforma docente e da súa exposición a través do aula virtual.

Os alumnos que renuncien á avaliación continua poderán realizar un exame final na data oficial a través do Campus Remoto (con cámara) e a plataforma docente.

As ponderacións de cada unha das probas de avaliación manteranse sen cambios.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V03G100V01991			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS 12	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther			
Correo-e	esther@uvigo.es			
Web	http://fccee.uvigo.es			
Descrición	Traballo titorizado que avalia as competencias adquiridas no grao xeral			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema, ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.	CB1	CG2	CE1	CT4
	CB2	CG4	CE2	CT7
	CB3	CG6	CE3	
			CE4	
			CE5	
			CE6	
			CE7	
			CE9	

Recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de xeito sistemático co obxectivo de xerar unha análise apoiada en argumentos e razonamentos coherentes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT5
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área de estudo, e que recolla de forma sistemática a formulación, desenvolvemento e resultado do Traballo de Fin de Grado	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG6	CE8 CE10 CE12	CT5

Contidos

Tema	
O/a estudante abordará unha problemática concreta, propia do ámbito de estudo do Grao en Economía, seguindo o establecido na normativa xeral da Universidade e na propia do centro.	Para desenvolvelo, ten que contar necesariamente coa tutela dun profesor ou profesora quen deberá dar o un informe favorable para a defensa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminario	2	0	2
Presentación	1	10	11
Traballo tutelado	9	266	275
Presentación	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Toma de contacto co/a estudante, identificación de motivacións e indicación de normas básicas de traballo
Seminario	Presentación por parte do/a titor/a dos aspectos fundamentais relativos á realización do traballo a realizar polo/a alumno/a e resolución de dúbidas.
Presentación	Presentación e defensa oral dos resultados obtidos no traballo realizado.
Traballo tutelado	Informe escrito sobre a temática asignada realizado coa tutela dun membro do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Contacto co/coa estudante e definición do marco de acción
Traballo tutelado	Seguimento do traballo autónomo do/a estudante
Seminario	Presentación por parte do/a titor/a dos aspectos fundamentais relativos á realización do traballo e resolución das dúbidas que se poidan expor.
Presentación	Presentación oral e defensa dos resultados obtidos no traballo realizado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado- Contido 40% (en tribunais unipersonales: Titor/a 40%) (en tribunais colexiados: Titor/a 30%; Tribunal 10%)	70	CB1 CG2 CE1 CT4 CB2 CG4 CE2 CT5 CB3 CG6 CE3 CT7 CB4 CE4 CB5 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12
- Calidade formal (estrutura, redacción, execución): 30%		

Presentación	Presentación e defensa oral do traballo ante un tribunal unipersonal ou colexiado	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT4 CT5 CT7
--------------	---	----	---------------------------------	-------------------	---	-------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

No momento de solicitude de defensa do TFG, o/a alumno/a deberá decidir si quere ser avaliado por un tribunal unipersonal ou por un tribunal colexiado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Biblioteca Universitaria, **Como afrontar o teu TFG,**

Bibliografía Complementaria

Manuel Baelo Álvarez, **El Arte de presentar trabajos académicos ante un tribunal : TFG, TFM y tesis doctoral : guía práctica para estudiantes universitarios, 2ª,** Círculo Rojo, 2017

Ramiro Durán Martínez (Coord.), **Cómo hacer tu trabajo de fin de grado: Guía paso a paso para escribir tu TFG con éxito,**

Paulina Cierlica, **Cómo hacer tu trabajo de fin de grado: Guía paso a paso para escribir tu TFG con éxito,**

Rodrigo Ríos, **Manual de presentaciones efectivas,** 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase seguir o curso "Como afrontar o teu TFG"

<http://sp.bugalicia.org/vig/subjects/guide.php?subject=cursotfg>

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

=Metodoloxías docentes que se manteñen=

En caso de ter que pasar a un sistema de ensino virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manteranse as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, plataforma de teledocencia, correo electrónico, etc.)

= Metodoloxías docentes que se modifican=

Non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidade ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=

As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo. Cada docente indicará ao alumnado titorizado o método que seguirá para a realización de titorías.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

En caso de docencia plenamente virtual o/a titor/a adaptará a bibliografía precisa para a elaboración do TFG ás circunstancias excepcionais do momento, para que o alumnado poida seguir co seu traballo sen verse prexudicado pola situación.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As porcentaxes mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os alumnos serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto...)
